

PROJEKTY SDMP

Akčný plán činnosti Slovenského distribuovaného múzea počítačov na roky 2017 a 2018

Slovenské distribuované múzeum počítačov (SDMP) je združenie fyzických a právnických osôb v zmysle Zákona č. 40/1964 Z.z. Občiansky zákonník, časť 8, hlava 16, §829 - §841 so spoločným cieľom zachovať hmotné aj nehmotné kultúrne dedičstvo Slovenska v oblasti informačných a komunikačných technológií. Svoju odbornú činnosť formalizuje do projektov. Projekty SDMP predstavujú spoločnú pracovnú platformu členov SDMP tak zakladajúcich ako aj, alebo najmä, prístupujúcich, ktorí sa môžu ihneď hlásiť do spolupráce na konkrétnom projekte. Tieto projekty neobmedzujú tvorbu individuálnych projektov, alebo projektov skupín členov združenia. Nie je však možné navrhovať projekty s totožným obsahom. Všetky projekty členov SDMP budú centrálné evidované, zverejňované a prístupné na spoluriešiteľstvo pre všetkých členov združenia. Za plnenie cieľov zodpovedá garant projektu.

Projekt P1 Webová stránka SDMP

Garant: Ing. Štefan Kohút, VS SAV

Cieľ: Vytvoriť webové prostredie na spoluprácu členov SDMP, na prezentáciu výsledkov spoločnej práce a integráciu informačných zdrojov získaných v rámci činnosti SDMP.

Postup: Návrh štruktúry, obsahu a prístupových práv webovej stránky SDMP a v spolupráci s odborom informačných systémov VS SAV (OIS) realizovať webovú stránku na serveroch VS SAV, definovať a dohodnúť spôsob jej prevádzky. Spustiť stránku do používania.

Výsledok: Interaktívny internetový prostriedok na spoluprácu a prezentovanie výsledkov činnosti SDMP, tak pre členov združenia ako aj pre verejnosť, s možnosťou kritických alebo podnetných pripomienok.

Prínos: Zabezpečenie kvality spolupráce s rovnakou možnosťou prístupu pre všetkých členov SDMP. Využitie potenciálu odbornej verejnosti, ktorá nemá záujem o členstvo v združení, ale disponuje informáciami, alebo predmetmi histórie IT u nás.

Projekt P2 Rozširovanie členskej základne SDMP

Garant: STM Košice

Cieľ: Vytvoriť čo najširšiu skupinu záujemcov o históriu IT na Slovensku v rámci združenia SDMP a podchytiť väčšinu existujúcich zberateľov a nadšencov našej histórie.

Postup: Oslovovať potenciálnych záujemcov o členstvo v SDMP v nasledovných prioritách:
Právnické osoby:

- a) Informatické fakulty a Prírodovedecké fakulty s katedrami zameranými na informatiku
- b) Filozofické fakulty s katedrami zameranými na históriu, muzeológiu a archívniectvo
- c) Spoločnosti zamerané na múzejníctvo a archívniectvo

- d) IT firmy
- e) Organizácie SAV
- f) Nástupnícke organizácie po socialistických podnikoch

Fyzické osoby:

- a) bývalí vedúci pracovníci v IT organizáciách
- b) bývalí konštruktéri, vývojári, programátori, matematici
- c) súčasní záujemcovia o históriu IT
- d) zberatelia predmetov IT spoločenskej hodnoty

Výsledok: Podchytení záujemcovia a zberatelia na Slovensku, nasmerovaní na spoločný cieľ záchranu kultúrneho dedičstva IT vytvoria portfólio aktívnych spolupracovníkov, ktorí budú vo svojej práci usmerňovaní vedením SDMP.

Prínos: Väčší počet členov združenia a zvýšená možnosť zachrániť kultúrne dedičstvo IT.

Projekt P3 Zvel'ad'ovanie nehmotného kultúrneho dedičstva v oblasti IT na Slovensku

Garant: VS SAV

Cieľ: Zozbierať a zachovať čo najviac dokumentov o našich IT organizáciách, ich činnosti a projektoch, vrátane výskumných správ a dosiahnutých výsledkoch o práci, ľuďoch a ich pracovných vzťahoch.

Postup: V súčasnosti sa ukazujú tri hlavné smery aktivít pri realizácii tohto projektu:

- a) Zbieranie listinných dokumentov – doklady o vzniku a vývoji organizácií, o ich projektoch, výročná správa organizácií, záznamy zo schôdzí, riaditeľských porád, rôzne dekréty, menovania, vyznamenania, personálne údaje
- b) Zbieranie výskumných správ, zápisov z oponentúr, vrátane organizačnej a administratívnej dokumentácie, lokálne aj medzinárodné dokumenty, dohody, dokumenty o skúškach počítačov, o predaji, dodávkach a servise, kandidátske a diplomové práce.
- c) Zbieranie publikovaných literárnych diel:
 - knihy
 - časopisecké články
 - zborníky
 - interné publikácie organizácií
 - rukopisy

Výsledok: Zhromaždené a zachránené dokumenty popisujúce našu históriu IT, ktorá je v súčasnosti uložená len v hlavách svedkov histórie alebo v zatiaľ neobjavených dokumentoch. Aj keď nebudú uložené na jednom fyzickom mieste, budú prístupné cez jednu webovú stránku SDMP.

Prínos: Vytvorenie trvalej bázy dát a dokumentov našej IT historiografie.

Projekt P4 Pohľady do minulosti

Garant: VS SAV

Cieľ: Získať osobné svedectvá súčasníkov o spôsobe tvorivej práce, o tímovej spolupráci, o ľudoch, pracovných výsledkoch a ich realizácii v praxi a o ich publikovaní alebo patentovaní.

Postup: Získavať svedkov a tvorcov našej IT histórie a prehovoriť ich na písanie osobných svedectiev, popisujúcich metódy, postupy a spôsoby ich práce pri vytváraní nových strojov, postupov, metód, technológií, algoritmov, vrátane vzťahov a mien spolupracovníkov. Pre ďalšie generácie bude dôležité poznať metódy výskumu, detaily postupov pri hľadaní a tvorbe nových systémov a ich častí, podľa možnosti podložených dobovými dokumentmi, kópiami článkov, alebo odkazmi na literatúru podrobnejšie popisujúcu rozoberanú tému. Vytvorené písomné svedectvá budú uverejňované na stránke Stálej výstavy dejín výpočtovej techniky na Slovensku v rubrike Pohľady do histórie, alebo na vlastných stránkach členov SDMP (podľa ich výhradnej žiadosti), sprístupnených cez domovskú stránku SDMP.

Výsledok: Zozbierané príbehy predmetov IT kultúrnej hodnoty zozbierané a vystavované teraz, alebo v budúcnosti v expozíciách IT na Slovensku. Zozbierané dokumenty o histórii IT s osobnými svedectvami účastníkov.

Súčasný stav pozri na: <http://www.vystava.sav.sk/category/pohlady-do-historie/>

Prínos: Záchrana genius loci IT na Slovensku aj ako súčasť sociálnej antropológie a kultúrnej etnografie tejto oblasti. V súčasnosti nazbierané 3D exponáty (predmety kultúrnej hodnoty) bez vlastného príbehu by boli za 50 rokov len kusy železa, vhodné do zberu.

Projekt P5 Otvorená história IT na Slovensku

Garant: Ing. Štefan Kohút

Cieľ: Získať chronologicky usporiadané a dokumentmi doložené informácie o udalostiach rozvoja IT u nás ako nepochybniteľné body našej histórie.

Postup: Zbieranie historických udalostí podložených existujúcimi dokumentmi o rozvoji IT na Slovensku a ich usporadúvanie podľa chronológie, podľa rokov vzniku udalosti, prípadne ak je možnosť aj presného dátumu. Príspevky sa budú zbierať na webe SDMP v samostatnej časti, kde sa okrem stručného popisu udalosti uvedie aj názov dokumentu a miesto jeho uloženia. V prípade, že sa dokument v súčasnosti nenašiel, uvedie sa, že ide o osobné svedectvo autora s popisom jeho vzťahu k danej udalosti a názvom jeho funkcie, ktorú v tom čase zastával.

V rámci tohto projektu musí byť v spolupráci s OIS VS SAV vyhotovený samostatný komunikačný subsystém webovej stránky SDMP. Tento subsystém dovolí verejnosti pripomienkovať zverejnené údaje, bez priameho zásahu do ich textu.

Výsledok: Zozbieraná vierohodná chronológia dejín IT na Slovensku vhodne prezentovaná cez internet.

Prínos: Zdroj informácií pre historikov a učiteľov informatiky, ktorý v súčasnosti neexistuje.

Projekt P6 Strom vzniku IT organizácií na Slovensku

Garant: UI SAV

Cieľ: Vysledovať a zdokumentovať postupné vznikanie IT organizácií na Slovensku od prvých diskusií na SAV a SVŠT až po súčasné startupy.

Postup: Vysledovanie genézy vzniku organizácií IT od čias, kedy existovali len myšlienky v hlavách prvých priekopníkov informatiky na SAV a SVŠT, cez veľký projekt RPP-16 a boom počítačovej techniky v 80-tych rokoch. V ďalšom historickom období to bol vznik podnikateľského prostredia po roku 1989 a individuálna podnikateľská aktivita našich IT špecialistov, spolu so zánikom socialistických podnikov. Vplyv zahraničného kapitálu a strategických investorov na ďalší rozvoj cez organizovanú podporu technologických parkov, inkubátorov až po súčasnú podporu startupov mladých podnikateľov. Zaujímavé je, kedy a kto podnik založil a odkiaľ zakladateľ pochádzal (zamestnávateľská organizácia), spolu s názvom a prvotným nasmerovaním nového subjektu.

Výsledok: Nakreslený a zdokumentovaný strom rozvoja IT u nás, akýsi rodokmeň, ktorý bude sprevádzaný podrobnejším popisom udalostí, dokumentovaných listinnými dôkazmi, alebo aspoň spomienkami pamätníkov, pričom tieto môžu byť uložené na rôznych miestach – archívoch, databázach a v popise stromu budú len odkazy na tieto zdroje informácií.

Prínos: Poukázanie na užitočnosť kvalitného aktuálneho vzdelania, tímovej spolupráce, zdieľanie a podpora vízií, pestovanie a využívanie kreativity tvorivých pracovníkov. Dokladovanie opodstatnenosti námahy v každodennej práci, ktorá sa prejaví na rozvoji celej spoločnosti. V tomto projekte špecificky v oblasti IT.

Projekt P7 Mobilita získaných predmetov

Garant: SMEPetc.

Cieľ: Definovať pravidlá a spôsob komunikácie pri zhromažďovaní a prezentácii 3D predmetov

Postup:

1/ Pravidlá

Nájsť a určiť pravidlá pre členov SDMP pri zbere 3D predmetov a ich výmene medzi členmi. Bude sa jednať o práva a určité povinnosti, pričom sa nesmie obmedzovať snaha rozširovať svoje vlastné zbierky.

2/ Evidencia predmetov

Vzhľadom k tomu, že sa jedná o tzv. predmety kultúrnej hodnoty je nutná Evidencia zhromaždených predmetov, najlepšie v rovnakej štruktúre u všetkých členov.

3/ Vzájomná informovanosť

O nazbieraných predmetoch by mali byť informovaní členovia SDMP prostredníctvom individuálnych alebo spoločných komunikačných prostriedkov.

4/ Mobilne prezentácie

Je účelné aby sa členovia podporovali pri prezentačných aktivitách, buď v mieste svojho sídla, alebo na vzdialenejších miestach, tzv. mobilnou výstavou. Podľa zvolenej témy môže vzniknúť požiadavka o dočasné doplnenie vlastnej zbierky aby sa mohol dodržať scenár výstavy.

Výsledok: Jasné pravidlá rešpektujúce legislatívu a individualitu člena.

Prínos: Zlepšené prostredie na spoluprácu, lepšie využitie nazbieraných predmetov.

V Bratislave 19. 7. 2017

Vypracoval: Ing. Štefan Kohút, člen SDMP